

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kumpas mağdurlarının Hukuksal Haklarının İadesi (İade-i İtibar) hakkında kanun teklifi ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dursun Çiçek

İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

"Türkiye, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 251. maddesiyle görevli Cumhuriyet savcılarınca 250. maddesiyle yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve kamuoyunda Kumpas Davaları olarak nitelendirilen davalarda, hukuk cinayetleri işlenmiştir.

Mecelle'yi derleyen komisyonun başkanı Ahmet Cevdet Paşa, "Usul esasa mukaddemdir" demişti. Ancak, bu davalarda esas usule egemen olmuş ve savcı ve hakimler soruşturma ve kovuşturmaları 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre değil, kendilerine özel usullerle yürütmüştür.

Gerçek çağdaş demokrasilerde uluslararası belgeleri olan 1215 Magna Carta, 1679 Habeas Corpus Act, 1776 Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi, 1948 **Birleşmiş Milletler** İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, 1950 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 1966 Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 1990 Paris Şartı ve 1996 Avrupa Sosyal Şartındaki insan haklarına ilişkin uluslararası ilke ve değerler ihlal edilerek adeta kumpas davalarına özel bir hukuk teorisi yaratılmıştır.

Türkiye'de ise kamuoyunun gözü önünde hukukun yargı eliyle ihlal edildiği özel görevli mahkemeler ve özel yetkili savcılar eliyle muhalefet güçleri tasfiye edilmiş ve dikta rejimine giden bir yola girilmiştir. Özel yetkili hakim ve savcıların hukuk cinayetlerine karşı kamuoyunda ortaya çıkan tepkiler ve toplumsal baskının bir sonucu olarak, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250. ve 251. maddeleri, 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 105. maddesiyle yürürlükten kaldırılmış 75. maddesiyle 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 10. maddesine taşınmıştır. Ancak, 6352 sayılı Kanunun 105. maddesiyle bir yandan özel kumpas

hukuku uygulayıcısı özel görevli mahkemeler kapatılmış, diğer yandan geçici 2. maddeyle aynı kumpas davalarını özel görevli mahkemelerin sonuçlandırmasına karar verilmiştir.

Adil yargılanma hakkı, özgürlük ve güvenlik hakkı dahil bir çok temel hak ve hürriyetlerin ihlal edildiği kumpas davalarında Anayasa Mahkemesine yapılan kişisel başvuruların bir sonucu olarak çok sayıda hak ihlali kararı verilmiştir. Anayasa Mahkemesinin bu ihlal kararları sonucu yıllarca cezaevlerinde manevi işkence gören sanıklar tahliye edilerek özgürlüklerine kavuşmuştur. Yüzlerce sanığın mağdur olduğu ve kamuoyunda Balyoz davası olarak bilinen kumpas yargılamasında, Anayasa Mahkemesinin yeniden yargılanma kararı sonucu İstanbul Anadolu Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Tarafından yapılan yargılama sonucu beraat kararı verilmiş ve 7 sanık hariç bu karar kesinleşmiştir.

Kumpas Davalarının öncelikli hedefi Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Atatürkçü ve başarılı personeli olmuş; komuta kademesinin yeniden şekillendirilmesi amaçlanmıştır. Yurtdışı görevlerden ifade vermek için mahkemeye gelenler dahi kaçma şüphesi gerekçesiyle tutuklanmıştır. Bu süreçte çok iyi yetişmiş yüzlerce TSK mensubu emekli olmaya zorlanmış; rütbe terfiinde liyakate dayalı yüzyıllık gelenekler yok edilerek boşaltılan kadrolara tasfiyelerle daraltılmış alandan terfiler yapılmış ve TSK'nın komuta hiyerarşisi zafiyete uğratılmıştır. Örneğin, geçmişteki askeri darbelerde hiçbir görevi ve bilgisi olmamasına rağmen Deniz Kuvvetleri Komutanlığındaki 48 amiralin 25'i tasfiye edilmiş, terfi sırasındaki kurmay albaylar emekliliğe zorlanmış, ortaya çıkan kadro boşluğu daha düşük nitelikli subaylar terfi ettirilerek karşılanmıştır.

İş bu kanun teklifiyle, Kumpas Davalarında haklarında soruşturma açılan veya yargılanan kamu görevlilerinin; Anayasa Mahkemesi kararları dâhil evrensel hukuk ilkelerini ve yargı kararlarını tanımayan özel görevli mahkemelerce ihlal edilen hak ve özgürlüklerinin iadesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Teklifin 1. Maddesiyle kanunun amacı ortaya konmuştur. Amaç, siyasal amaçlarla açılan kumpas davalarında mağdur edilen kamu görevlilerinin hukuksal haklarını iade etmektedir.

Madde 2- Teklifin 2.maddesinde Kanunun kapsamı düzenlenmiştir. Buna göre Kanun,

- 12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun (Mülga 250. Maddesiyle yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun geçici 2. Maddesi uyarınca görevlerine devam eden ağır ceza mahkemelerinde görülen veya bu mahkemelerde derdest durumda iken 12.04.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1.maddesiyle eklenen geçici 14.maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalar.
 - 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 75. maddesiyle değiştirilen ve 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1.maddesiyle de yürürlükten kaldırılan 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 10. Maddesiyle kurulan ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve bu mahkemelerde derdest durumda iken 3713 sayılı Kanuna 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1.maddesiyle eklenen geçici 14.maddeesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalar; kapsamında hazırlık soruşturması dahil haklarında adli ve idari soruşturma yürütülen, dava açılan, tutuklanan, açığa alınan, isteği veya isteği dışında emekliye sevk edilen, meslekten ihraç edilen veya hüküm verilen kamu görevlilerinden;
 - Haklarında dava açılmamakla birlikte yürütülen adli ve idari soruşturmalardan dolayı kademe ilerlemesi ve derece yükseltilmesi ile rütbe terfileri durdurulanlar terfide beklemeye alınanlar veya kendi isteği dışında emekliye sevk edilenler ile meslekten ihraç edilenleri,
 - Haklarında yürütülen soruşturma veya kovuşturma, hayatlarını kaybetmeleri nedeniyle düşenleri ,
 - Yargılamanın her aşamasında beraatına karar verilenleri,
 - Yargılama sırasında tutuksuz yargılanmasına veya Yargıtay tarafından verilen bozma kararı sonrasında tahliyesine karar verilmekle birlikte yargılaması devam edenleri,
 - Haklarında verilen hüküm kesinleşmiş olmakla birlikte bireysel başvuruda bulunsun ya da bulunmasın Anayasa Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararları veya diğer olağanüstü kanun yolları sonucunda haklarında yargılamanın yenilenmesine veya tahliyelerine karar verilenleri,
- Kapsamaktadır.

Madde 3- Teklifin 3. Maddesinde Kanunun kapsamında olan kamu görevlilerine sağlanan haklar düzenlenmiştir.

Buna göre; Kanunun kapsamında olan kamu görevlilerinden, açığa alınanlar ile isteği veya isteği dışında hakkında emeklilik işlemi yürütülenlere ya da meslekten ihraç edilenlere istekleri halinde görevlerine dönme; görevlerine geri dönenler ile açığa alınanların açıkta, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçirdikleri süreleri kademe ilerlemesi ve derece yükseltilmesi ile rütbe terfiinden sayılması; dava açılmamakla birlikte haklarında yürütülen adli ve idari soruşturmalardan dolayı kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfi durdurulanlar ile terfi de beklemeye alınanlar nasıpları esas alınarak eşit derece ve kademe ile rütbe terfilerinin yapılması, hazırlık soruşturması dahil, adli ve idari soruşturma ile yargılamanın her aşamasında her ne şekilde olursa olsun hayatını kaybedenlerin nasıplarının 18 Haziran 2014 tarihindeki derece ve kademesi ile rütbesi üzerinden emekliye sevk edilmesi, astsubaylardan aynı nasıpta olanlar içinde teğmenliğe nasedilenler varise aynı derece, kademe ve rütbe üzerinden subaylığa nasedilmesi, kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfiinden kaynaklanan maaş farklarınının 10 kat fazlasıyla ödenmesi hakları sağlanmaktadır.

Madde 4- Teklifin 4. Maddesinde kamu görevlileri hakkındaki ortak hükümler düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, kanun kapsamında olan Devlet memurları, hakîm ve savcılar ve üniversite öğretim elemanlarının haklarında soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerin; tamamının kamu görevinde geçmiş sayılması, her yılının bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı (hakîm ve savcılarda her iki yılı) bir derece yükseltilmesi suretiyle değerlendirilmesi, üniversite öğretim üyeleri için tamamı akademik unvanların elde edilmesinde (hakîm ve savcılarda birinci sınıfa ayrılma ve Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkının elde edilmesi ve kaybedilmemesinde) dikkate alınması öngörülür iken;

Maddenin ikinci fıkrasında, kanunun kapsamında olan kamu görevlilerinden astsubay ve subaylar ile general ve amirallerin haklarında soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerinin tamamı kıta hizmetinde geçmiş sayılması, her yılı için sicil tam notu verilmiş sayılması, her yılının bir kademe ilerlemesi ve her üç yılının bir derece yükseltilmesi (generaller hariç) suretiyle değerlendirilmesi, tamamının rütbe kademelerinde ve bir üst rütbeyle terfide (askeri hakim ve savcılar için birinci sınıfa ayrılma ile askeri yüksek mahkemelere seçilme hakkının elde edilmesi ve kaybedilmemesinde) dikkate alınması ve t

tamamı kadar emeklilik yaş hadleri uzatılması;

öngörülmektedir.

Maddenin 3. Fıkrasında ise kanun kapsamındaki astsubay ve subaylar ile general ve amiraller hakkında uygulanmayacak hükümlere yer verilmiştir. Buna göre kanun kapsamındaki askeri personele 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri, 50. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 65. maddesinin birinci fıkrasının (a), (d), (e), (h) ve (ı) bentleri ve 94. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 106. madde hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 5- Teklifin 5. Maddesinde kanunun kapsamında kamu görevlilerinin kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde görevlerine başlatılacakları, devlet memuru, hakim ve savcılar ve üniversite öğretim elemanlarının intibaklarının kanunun 4. Maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki esaslar dahilinde kurala bağlanmaktadır.

Madde 6- Teklifin 6. Maddesinde astsubaylar ile subayların yeni kademe ve derecelerini intibakları ile rütbe terfilerinin yapılmasının esasları düzenlenmiştir.

Buna göre, Kanun kapsamında olan ve görevlerine başlatılan astsubay ve subayların intibakları haklarında, soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerinin her yılı bir kademe ve her üç yılı bir derece sayılmak suretiyle yeni derece ve kademelerine derhal yükseltileme şeklinde rütbe terfileri ise bu sürelerin tamamının kıta hizmetinde geçtiği ve her yılı için sicil tam notu verildiği sayılmak koşulu ile bu Kanunun 4. maddesinin (3) numaralı fıkrası göz önüne alınarak rütbe terfileri; 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun subaylar için 36. maddesi, astsubaylar için 85. maddesi hükümlerine göre yapılacak terfi ettirilecekleri rütbe ve kıdemleri, eşit nasıplarından düşün olmayacak ve derece yükselmesi ve rütbe terfiinde üst rütbede kadro olması şartı aranmayacaktır. Öte yandan kanun kapsamında olan astsubay ve subaylardan dava açılmamakla birlikte haklarında yürütülen hazırlık soruşturması dahil adli ve idari soruşturmalar nedeniyle kendi isteği veya isteği dışında emekliye sevk edilen, kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfileri durdurulan veya rütbelerinde beklemeye alınanların, buldukları nasıpta eşiti olan astsubay veya subayın bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı astsubay veya subayın rütbe ve kıdemi üzerinden yapılacaktır.

Ayrıca, En az dört yıl süreli fakülte veya yüksekokulu bitirmiş olup da en az kıdemli çavuş rütbesinde ve astsubay olarak dördüncü hizmet yılını tamamlamış, yedinci hizmet yılını bitirmemiş olan astsubaylardan, haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmış ya da dava açılmış olması nedeniyle 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 109. maddesi uyarınca subaylık seçme sınavına katılamayanların, buldukları nasıpta eşiti olan astsubaylardan teğmenliğe nasedilenler var ise, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı subayın rütbe ve kıdemine nasıpları yapılacaktır.

Madde 7- Teklifin 7.maddesinde Kanun kapsamında olan ve haklarında dava açılıp göreve başlatılanlar ile haklarında dava açılmamakla birlikte hazırlık soruşturması dahil adli ve idari soruşturma yürütülen kurmay subaylardan üst rütbelere ile tuğgeneral ve tuğamiralliğe terfi ettirileceklerin kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfileri general ve amirallerin ise rütbe terfilerinin yapılmasına ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Rütbe terfilerinde kadro şartı ile üst rütbe kadrosunda oranlar içinde açık bulunması koşulu aranmayacak ve terfiler 17.07.1972 tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askeri Şuranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümlerine tabi olmadan yapılacaktır.

Madde 8- Teklifin 8. Maddesinde Kanun kapsamında olup da hazırlık soruşturması dahil adli ve idari soruşturma ile yargılamanın her aşamasında her ne şekilde olursa olsun hayatını kaybedenlerin, emeklilik haklarının esasları düzenlenmiş ve emekli maaş farklarının 10 kat fazlasıyla ödenmesi öngörülmüştür. Kapsamda olanların emekliliğe sevk tarihlerindeki emekli aylıkları ile yeni kadro ve rütbelere göre hak ettikleri emekli aylıkları arasındaki farklar ve emekli maaş farklarını Sosyal Güvenlik Kurumu Hazineden tahsil edilecektir.

Madde 9- Teklifin 9. Maddesinde Kanun kapsamında olan kamu görevlilerinin kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfiinden kaynaklanan maaş farkları on kat fazlası ve yasal faiziyle birlikte ödeneceği kurallaştırılmaktadır. Bu tutarın aslı maaş farklarına karşılık gelirken 9 katı ise tazminata karşılık gelmektedir. Ancak bunun kamu görevlilerinin açacağı tazminat davalarıyla ilişkilendirilmemesi, hükümde dikkate alınmaması ve mahsuplaşmaya konu edilmemesi için ismine tazminat denilmemiştir.

Madde 10- Teklifin 10. Maddesinin 1. Fıkrasında kanunun kapsamında olan ve derdest bulunan davaların daha fazla sürüncemede kalmadan bir an önce sonuçlanmasını sağlamak amacıyla yargılama, temyiz ve bireysel başvuruların görüşülmesi belirli sürelerle bağlanmış ve gecikme halinde kamu görevlilerine ödenen tazminatın gecikilen sureye ilişkin kısmının gecikmeye neden olanlardan 6185 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre müştereken ve müteselsilen tahsil edilmesi ön görülmüştür.

Maddenin ikinci fıkrasında ise Kanun kapsamındaki davalara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilecek hak ihlaline ilişkin tazminat tutarlarının, yargılamanın her aşamasında görev alan ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı gereği sorumluluğu bulunan savcı, hakim ve yüksek mahkeme başkan ve üyelerinden yine aynı şekilde 6185 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre müştereken ve müteselsilen tahsil edilmesi öngörülmüştür.

Madde 11- Teklifin 11. Maddesiyle 27.07.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Geçici 38.Maddenin eklenmesi öngörülmektedir.

Geçici 38.madde ile 926 sayılı Kanunun;

- 36. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinin,
- 50. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin,
- 65. maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerinin,
- 94. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin
- 106. Maddesinin,

4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun (Mülga) 250. maddesiyle yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi uyarınca görevlerine devam eden ağır ceza mahkemelerinde görülen veya bu mahkemelerde derdest durumda iken 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen geçici 14. maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 75. maddesiyle değişik (Mülga) 10. maddesiyle kurulan ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve bu mahkemelerde derdest durumda iken 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen geçici 14. maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalarda 04.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun mülga 251 maddesiyle görevli Cumhuriyet savcılarınca açılan ve mülga 250 maddesiyle yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülen davalarda,

Uygulanmayacağı öngörülmektedir.

Çünkü, 926 sayılı Kanunun yukarıdaki hükümleri terfi sırasına girenlerden; haklarında soruşturma açılanların, açıkta bulunanların, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesini gerektirmeyecek şekilde hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkum olmaları nedeniyle açıkları kaldırılmış olup da henüz hükümleri kesinleşmemiş olanların, tutuklu bulunan ya da tahliye edilmekle beraber, kovuşturma veya duruşması devam eden veya hakkında verilen hüküm henüz kesinleşmemiş bulunanların kademe ilerlemesi ve derece yükselmeleri ile rütbe terfileri yapılamamaktadır.

Bu durumda subay, astsubay, askeri memur başta olmak üzere birçok asker kişi, haklarında dava açılmadığı, henüz yargılama neticesinde hüküm giymedikleri, yani henüz suçlu bulunmadıkları halde, sırf üzerlerine atılı bir suç gerekçesiyle özlük haklarından mahrum kalmaktadırlar. Bu durum diğerleri bir yana aynı davada tutuklu yargılananlar ile tutuksuz yargılananlar arasında büyük bir eşitsizliğe de yol açmaktadır. Benzer bir şekilde haklarında hüküm verilmiş olmakla birlikte bu hüküm anayasa mahkemesi veya diğer yargı organları tarafından bozulan asker kişilerin, bu süreçte emekli olmaları halinde açıkta, tutukluluk veya hükümlülükte geçen süreleri telafisi onulmaz hak kayıplarına neden olmaktadır.

Teklifimizle tüm bu hususların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 12- Yürürlük maddesidir.

Madde 13- Yürütme maddesidir.

KUMPAS MAĞDURLARININ HUKUKSAL HAKLARININ İADESİ (İADE-İ İTİBAR) HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

AMAÇ

"MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, siyasal amaçlarla 2005 yılından itibaren açılan kumpas davaları mağduru kamu görevlilerinin her türlü haklarının hukuksal haklarının iadesini sağlamaktır."

KAPSAM

"MADDE 2- (1) Bu Kanun 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun (Mülga) 250. maddesiyle yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi uyarınca görevlerine devam eden ağır ceza mahkemelerinde görülen veya bu mahkemelerde derdest durumda iken 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen geçici 14. maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun

75. maddesiyle değişik (Mülga) 10. maddesiyle kurulan ağır ceza mahkemelerinde görölmek üzere açılan ve bu mahkemelerde derdest durumda iken 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen geçici 14. maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalar kapsamında hazırlık soruşturması dâhil haklarında adli ve idari soruşturma yürütölen, dava açılan, tutuklanan, açığa alınan, isteği veya isteği dışında emekliye sevk edilen, meslekten ihraç edilen veya hüküm verilen kamu görevlilerinden;

a) Haklarında dava açılmamakla birlikte yürütölen adli ve idari soruşturmalardan dolayı kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi ile rütbe terfileri durdurulanlar, terfide beklemeye alınanlar ve kendi isteği veya isteği dışında emekliye sevk edilenler ile meslekten ihraç edilenleri,

b) Haklarında yürütölen soruşturma veya kovuşturma, hayatlarını kaybetmeleri nedeniyle düşenleri,

c) Yargılamanın her aşamasında beraatına karar verilenleri, Yargılama sırasında tutuksuz yargılanmasına veya Yargıtay tarafından verilen bozma kararı sonrasında tahliyesine karar verilmekle birlikte yargılaması devam edenleri,

d) Haklarında verilen hüküm kesinleşmiş olmakla birlikte bireysel başvuruda bulunsun ya da bulunmasın Anayasa Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararları veya diğer olağanüstü kanun yolları sonucunda haklarında yargılamanın yenilenmesine veya tahliyelerine karar verilenleri kapsar."

SAğLANAN HAKLAR

"MADDE 3- (1) Bu kanun kapsamında olan kamu görevlilerinden;

a) Açığa alınanlar ile isteği veya isteği dışında hakkında emeklilik işlemleri yürütölenlerin ya da meslekten ihraç edilenlerin istekleri halinde görevlerine dönmesi,

b) Görevlerine geri dönenler ile açığa alınanların açıkta, tutuklulukta, hükümlölükte veya emeklilikte geçirdikleri sürelerin, kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfiinden sayılması,

c) Haklarında dava açılmamakla birlikte haklarında yürütölen adli ve idari soruşturmalardan dolayı kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfi durdurulanlar ile terfide beklemeye alınanların nasıpları esas alınarak eşiti derece ve kademe ile rütbeye terfilerinin yapılması,

d) Hazırlık soruşturması dâhil adli ve idari soruşturma ile yargılamanın her aşamasında her ne şekilde olursa olsun hayatını kaybedenlerin, nasıplarınının 18 Haziran 2014 tarihindeki derece ve kademesi ile rütbesi üzerinden emekliye sevk edilmesi,

- e) Astsubaylardan aynı nasıpta olanlar içinde teğmenliğe nasedilenler var ise aynı derece, kademe ve rütbe üzerinden subaylığa nasedilmesi,
 - f) Kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfiinden kaynaklanan maaş farklarının on kat fazlasıyla ödenmesi,
- hakları sağlanır."

KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA ORTAK HÜKÜMLER

"**MADDE 4- (1)** Bu Kanun kapsamında olan Devlet memurları, hakîm ve savcılar ve üniversite öğretim elemanlarının haklarında soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerin;

- a) Tamamı kamu görevinde geçmiş sayılır.
- b) Her yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı (hakîm ve savcılarda her iki yılı) bir derece yükseltilmesi suretiyle değerlendirilir.
- c) Üniversite öğretim üyeleri için tamamı akademik unvanların elde edilmesinde (hakîm ve savcılarda birinci sınıfa ayrılma ve Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkının elde edilmesi ve kaybedilmemesinde) dikkate alınır.

(2) Bu Kanun kapsamında olan kamu görevlilerinden astsubay ve subaylar ile general ve amirallerin haklarında soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerin;

- a) Tamamı kıta hizmetinde geçmiş sayılır.
- b) Her yılı için sicil tam notu verilmiş sayılır.
- c) Her yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı bir derece yükseltilmesi (generaller hariç) suretiyle değerlendirilir.
- d) Tamamı rütbe kıdemlerinde ve bir üst rütbeye terfide (askeri hakim ve savcılar için birinci sınıfa ayrılma ile askeri yüksek mahkemelere seçilme hakkının elde edilmesi ve kaybedilmemesinde) dikkate alınır.
- e) Tamamı kadar emeklilik yaş hadleri uzatılır.

(3) Bu Kanun kapsamındaki astsubay ve subaylar ile general ve amiraller hakkında, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri, 50. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 65. maddesinin birinci fıkrasının (a), (d), (e), (h) ve (ı) bentleri ve 94. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 106. madde hükümleri uygulanmaz."

KAMU GÖREVLİLERİNİN GÖREVLERİNE BAŞLATILMASI

"**MADDE 5- (1)** Bu Kanun kapsamında olan Devlet memurları, hakîm ve savcılar ve üniversite öğretim elemanları ile astsubay, subay ve general ve amiraller bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde kurumlarınca görevlerine başlatılır.

(2) Devlet memurları, hakîm ve savcılar ve üniversite öğretim elemanlarının intibakları bu Kanunun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki esaslar dahilinde yapılır."

ASTSUBAY VE SUBAYLARIN İNTİBAKLARI İLE RÜTBE TERFİLERİ

"**MADDE 6- (1)** Bu Kanun kapsamında olan ve görevlerine başlatılan astsubay ve subayların haklarında soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerinin;

- a)** Her yılı bir kademe ve her üç yılı bir derece sayılmak suretiyle yeni derece ve kademelerine derhal yükseltilirler.
- b)** Tamamı kıta hizmetinde geçmiş ve her yılı için sicil tam notu verilmiş sayılmak koşulu ile bu Kanunun 4. maddesinin (3) numaralı fıkrası göz önüne alınarak rütbe terfileri; 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun subaylar için 36. maddesi, astsubaylar için 85. maddesi hükümlerine göre derhal yapılır. Bunların intibakları sonucundaki rütbe ve kıdemleri, haklarında soruşturmanın açıldığı tarihte buldukları nasıpta eşiti olan astsubay veya subayın bu Kanuna göre göreve başlatıldıkları tarih itibariyle en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı astsubay veya subayın rütbe ve kıdeminden düşük olamaz.

(2) Bu Kanun kapsamında olan astsubay ve subaylardan dava açılmamakla birlikte haklarında yürütülen hazırlık soruşturması dahil adli ve idari soruşturmalar nedeniyle kendi isteği veya isteği dışında emekliye sevk edilen, kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfileri durdurulan veya rütbelerinde beklemeye alınanların, buldukları nasıpta eşiti olan astsubay veya subayın bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı astsubay veya subayın rütbe ve kıdemi üzerinden intibakları yapılır.

(3) En az dört yıl süreli fakülte veya yüksekokulu bitirmiş olup da en az kıdemli çavuş rütbesinde ve astsubay olarak dördüncü hizmet yılını tamamlamış, yedinci hizmet yılını bitirmemiş olan astsubaylardan, haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmış ya da dava açılmış olması nedeniyle 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 109. maddesi uyarınca subaylık seçme sınavına katılmayanların, buldukları nasıpta eşiti olan

astsubaylardan teğmenliğe naspedilenler var ise, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı subayın rütbe ve kıdemine nasıpları yapılır.

(4) Derece yükselmesi, rütbe terfii ve astsubaylıktan subaylığa nasıpta üst rütbede kadro olması şartı aranmaz."

GENERAL VE AMİRALLERİN RÜTBE TERFİLERİ

"MADDE 7- (1) Bu Kanunun kapsamında olan ve göreve başlatılan kurmay subaylardan üst rütbelere veya tuğgeneral ve tuğamiralliğe terfi ettirilecekler ile general ve amirallerin, haklarında soruşturma açıldığı tarihten tekrar göreve başlatıldıkları tarihe kadar açıkta, gözaltında, tutuklulukta, hükümlülükte veya emeklilikte geçen sürelerinin;

- a)** Her yılı bir kademe ve her üç yılı bir derece sayılmak (generaller hariç) suretiyle yeni derece ve kademelerine derhal yükseltirler.
- b)** Tamamı kıta hizmetinde geçmiş ve her yılı için sicil tam notu verilmiş sayılmak koşulu ile kadro şartı aranmaksızın Yüksek Askeri Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine tabi olmaksızın 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 47., 49. ve 54. maddelerine göre üst rütbelere terfileri derhal yapılır. Bunların intibakları sonucundaki rütbe ve kıdemleri, haklarında soruşturmanın açıldığı tarihte buldukları nasıpta eşiti olan kurmay subay ya da general veya amiralin bu Kanuna göre göreve başlatıldıkları tarih itibariyle en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı kurmay subay ya da general veya amiralin rütbe ve kıdeminden düşük olamaz.

(2) Bu Kanun kapsamında olan kurmay subay, general ve amirallerden dava açılmamakla birlikte haklarında yürütülen hazırlık soruşturması dahil adli ve idari soruşturmalar nedeniyle kendi isteği veya isteği dışında emekliye sevk edilen, kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfileri durdurulan veya rütbelerinde beklemeye alınanların, kadro şartı aranmaksızın ve 17.7.1972 tarihli ve 1612 sayılı Yüksek Askeri Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine tabi olmaksızın 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 47., 49. ve 54. maddelerine göre üst rütbelere terfileri, buldukları nasıpta eşiti olan kurmay subay, general veya amiralin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı kurmay subay, general veya amiralin rütbe ve kıdemi üzerinden derhal yapılır.

(3) Üst rütbeye terfide 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 47. ve 49. maddelerindeki üst rütbe kadrosunda oranlar içinde açık bulunması koşulu aranmaz."

YAŞAMINI KAYBEDENLERİN EMEKLİLİK HAKLARI

"**MADDE 8- (1)** Bu Kanun kapsamında olup da hazırlık soruşturması dahil adli ve idari soruşturma ile yargılamanın her aşamasında her ne şekilde olursa olsun hayatını kaybedenlerden;

- a) Devlet memurları müstakil daire başkanı, üniversite öğretim elemanları Yüksek Öğretim Kurulu üyesi, hakim ve savcılar Yargıtay üyesi;
- b) Astsubay, subay, general ve amiraller, buldukları nasıpta eşiti olan astsubay, subay, general veya amiralin 18 Haziran 2014 tarihi itibarıyla en üst rütbeye ulaşan eşiti nasıplı astsubay, subay, general veya amiralin rütbe ve kıdemi;

esas alınarak ve emekliliğe esas hizmet süresi 35 yılın altında olanlarda en az 35 yıl kabul edilerek haklarında emeklilik işlemi tesis edilir.

(2) Bunların emekliliğe sevk edildikleri tarih ile 18 Haziran 2014 tarihleri arasındaki emekli maaş farkları on kat fazlasıyla hak sahiplerine ödenir. Emekliliğe sevk tarihlerindeki emekli aylıkları ile yeni kadro ve rütbelere göre hak ettikleri emekli aylıkları arasındaki farklar ve emekli maaş farkları Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından Hazineden tahsil edilir."

8-(2) Kumpas davalarının soruşturma ve kovuşturma döneminden itibaren iftira içerikli suçlamalar ve medya yayınları nedeniyle, psikolojik baskı altında stresten kaynaklanan sağlık sorunları dahil zor şartlarda ortaya çıkan hastalıklar sonucu meydana gelen intihar ve ölümler nedeniyle hayatını kaybedenler hukuk ve adalet şehidi olarak tescili için ilgili kamu kurumlarınca gerekli işlemler yapılır.

İLERLEME, YÜKSELME VE RÜTBE TERFİLERİNDE MAAŞ FARKLARININ ÖDENMESİ

"**MADDE 9-** Bu Kanun kapsamında olan kamu görevlilerinin kademe ilerlemesi, derece yükselmesi ve rütbe terfiinden kaynaklanan maaş farkları on kat fazlası ve yasal faiziyle birlikte ödenir."

MAAŞ FARKLARI İLE TAZMİNATLARIN SORUMLULARINA ÖDETTİRİLMESİ

MADDE 10- Bu Kanununun 1. maddesi kapsamında olan ve derdest bulunan davaların, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren;

- a) Üç ay içinde ilk derece mahkemesinde yargılaması tamamlanıp gerekçeli kararı yazılmadığı,

- b) Temyiz itirazı Yargıtay'a ulaştığı tarihten itibaren Yargıtay'ın ilgili dairesince üç ay içinde sonuçlandırılıp gerekçeli kararı yazılmadığı,
- c) Başvurucuların talepleri Anayasa Mahkemesi'ne ulaştığı tarihten itibaren üç ay içinde görüşülüp karara bağlanmadığı,
- d) Yargıtay'ın bozma veya Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararları sonucunda ilk derece mahkemesi yargılamayı üç ay içinde tamamlayıp gerekçeli kararı yazmadığı,

hallerde, gecikilen günlere ilişkin maaş farklarının tamamı, gecikmenin sorumlusu hakimler ile yüksek mahkeme başkan ve üyelerinden 6185 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre müştereken ve müteselsilen tahsil edilir.

(2)Bu Kanun kapsamındaki davalara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilecek hak ihlaline ilişkin tazminat tutarları, yargılamanın her aşamasında görev alan ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı gereği sorumluluğu bulunan savcı, hakim ve yüksek mahkeme başkan ve üyelerinden 6185 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre müştereken ve müteselsilen tahsil edilir. "

"**MADDE 11-** 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa aşağıdaki geçici 38. madde eklenmiştir.

Geçici Madde 38- Bu Kanunun 36. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri, 50. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 65. maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentleri ve 94. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 106. maddesi; 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun (Mülga) 250. maddesiyle yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi uyarınca görevlerine devam eden ağır ceza mahkemelerinde görülen veya bu mahkemelerde derdest durumda iken 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen geçici 14. maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 02.07.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 75. maddesiyle değişik (Mülga) 10. maddesiyle kurulan ağır ceza mahkemelerinde görülmek üzere açılan ve bu mahkemelerde derdest durumda iken 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa 21.02.2014 tarihli ve 6526 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen geçici 14. maddesi gereğince yetkili ve görevli mahkemelere devredilen davalarda uygulanmaz."

"**MADDE 12-** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer."

"**MADDE 13-** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.